

บทคัดย่อ

ทุนทางสังคมในชุมชนชาติพันธุ์ : ศึกษากรณีชุมชนมอญในกรุงเทพมหานคร เป็นวิจัยที่ได้วิเคราะห์พัฒนาการทุนทางสังคมชุมชนมอญชาติพันธุ์ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ของทุนทางสังคมที่เกิดขึ้นจากชุมชนมอญในกรุงเทพมหานคร ศึกษาด้วยวิธีวิทยาวิจัยในเชิงคุณภาพ เป็นการสร้างทฤษฎีจากข้อมูลฐานราก ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึก การสังเกตไม่เป็นทางการ และการสนทนากลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 20 ราย โดยมีเป้าหมายศึกษาพัฒนาการและพลวัตกระบวนการพัฒนาทุนทางสังคมของชุมชนกรณีศึกษา โดยนำมาวิเคราะห์ในส่วนของการสร้างและการรื้อสร้างทุนทางสังคมกับปัจจัยการดำรงอยู่ของชุมชนชาติพันธุ์

พัฒนาการของชาติพันธุ์ของมอญในเมืองยุคก่อนสังคมทันสมัย ชุมชนมอญสืบสายเลือดมาจากบรรพบุรุษมอญสองกลุ่มที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองไทย โดยงานวิจัยชิ้นนี้ได้เน้นศึกษากลุ่มมอญใหม่ กลุ่มครอบครัวมอญกลุ่มแรกที่ได้สร้างอัตลักษณ์ชุมชนมอญ ผลการศึกษาทุนทางสังคมของชุมชนมอญจากการเจาะจงศึกษากรณีชุมชน บนรากฐานความสัมพันธ์ที่มีคนมอญมีต่อสถาบันกษัตริย์ สถาบันศาสนา และสถาบันครอบครัว ซึ่งพบว่า ความผูกพันได้พัฒนามาจากรากฐานค่านิยมจากระบบคุณค่าที่มีมาแต่ดั้งเดิม กับการการสร้างความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ขึ้นมาใหม่เพื่อเป็นกลไกทางอำนาจทางการเมืองของชุมชนมอญภายในชุมชนเมือง

ผลการศึกษาช่วงต้นของชุมชนมอญต้นสังคมทันสมัย พบว่าได้มีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนมอญ จากการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวมอญกับจีน ผ่านช่วงสังคมดั้งเดิมและสังคมประเพณีในช่วงก่อนสังคมทันสมัย ชุมชนมอญดำรงอัตลักษณ์มอญได้อย่างสมบูรณ์ ภาษามอญ การไปมาหาสู่กันเฉพาะญาติพี่น้องมอญ อาชีพทำนา ซึ่งถือเป็นอัตลักษณ์มอญดั้งเดิมได้ผลกลมกลืนไปกับอาชีพทำนาไปพร้อมกับสังคมไทย พัฒนาการทุนทางสังคมช่วงสังคมทันสมัยด้วยโอกาสที่คนมอญได้รับจากพัฒนากรุงเทพมหานครในโอกาสถึงการเข้าถึงแหล่งงาน การสัญจรอย่างสะดวกสบาย คนมอญอาศัยอยู่ในชุมชนกับครอบครัวขนาดใหญ่ ช่วงกลางวันชาวบ้านต้องออกไปทำงานนอกชุมชนเพื่อหารายได้นำกลับมาจุนเจือครอบครัวใหญ่ ซึ่งยังคงอาศัยรวมกัน

ข้อค้นพบจากการศึกษาพลวัตกระบวนการพัฒนาการทุนทางสังคมชุมชนมอญในปัจจุบัน พบว่า การพัฒนาการของชุมชนมอญในสังคมทันสมัยมีอิทธิพลต่อการมีสำนึกร่วมกันในควมมีตัวตนของชุมชนมอญ สำนึกที่ว่านี้สะท้อนถึงพลวัตกระบวนการพัฒนาทุนทางสังคมในช่วงสังคมทันสมัย การมีสำนึกร่วมกันระหว่างชาติพันธุ์ จากการเชื่อมโยงความคิดในการบริหารจัดการชุมชน ด้วยกระบวนการระบบทุนทางสังคมภายในชุมชนมอญ ด้วยการเสริมสร้างพลังอำนาจสมาชิกชุมชน เพื่อการดำรงอยู่ของทุนทางสังคม แม้ว่าชุมชนมอญจะรับแรงกดดันให้กลายเป็นส่วนหนึ่งของความเจริญของเมืองมากกว่าชุมชนมอญในอดีตเคยได้รับ เพราะการถูกกดดัน ชุมชนมอญจึงต้อง

เผชิญหน้ากับความท้าทายรอบด้านเพื่อดำรงอัตลักษณ์มอญให้คงอยู่ต่อไปภายใต้บริบทความเจริญของเมือง ทูทางสังคมภายในชุมชนมอญพบว่าได้ถูกสร้างขึ้นมาจากความท้าทายที่มีอยู่หลากหลายต่อการดำรงอยู่ของชาติพันธุ์มอญ ดังนั้นทูทางสังคมจึงถูกสร้างขึ้นให้คงอยู่ภายใต้บริบทชุมชนภายในเมือง ที่ผ่านระบบคิดการสร้างพื้นที่ที่มีตัวตนของชาติพันธุ์ ซึ่งได้ปรากฏทูทางสังคมในช่วงสังคมทันสมัยตอนปลาย (สังคมหลังโครงสร้าง) การดำรงอยู่ของชุมชนมอญกับความจำเป็นต่อการสร้างทูทางสังคมชาติพันธุ์ให้มีพลังอำนาจมากเพียงพอต่อการปฏิบัติอำนาจจากนโยบายภาครัฐและนโยบายประเทศ

ทูทางสังคมในชุมชนชาติพันธุ์ที่มีอยู่ถูกใช้เป็นกลไกการบริหารสังคมรวมถึงการจัดสวัสดิการสังคมภายในชุมชนมอญ ขณะที่การดำเนินชีวิตตามเงื่อนไขมอญดั้งเดิมกับการซึมซับวิถีชีวิตของคนเมือง ทูทางสังคมที่ดำรงอยู่ภายในชุมชน ที่เคยมีความหมายถึงตัวตนมอญในด้านภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ พิธีกรรม และผู้นำมอญ ซึ่งเป็นเครื่องมือชุมชนชาติพันธุ์ในมิติทางประวัติศาสตร์ในการเพิ่มคุณค่าทูทางสังคมให้สูงขึ้น โดยลักษณะทั่วไป ทูทางสังคมของชุมชนมอญในเมืองสมัยใหม่ ความสำคัญของทูทางสังคมในวิถีชีวิตมอญไปจากวิถีดั้งเดิม จากการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ สังคม และ นโยบายที่ใช้ในการพัฒนาเมืองหลวง ระบบการจัดสวัสดิการการให้บริการด้านสุขภาพ การศึกษา การบริหารสังคม และประเพณีของชาติโดยรวม ซึ่งถือว่าเป็นความยากลำบากสำหรับชุมชนมอญในการดำรงอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ไว้บนความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม และกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตชุมชนมอญในเมือง ดังนั้นในทัศนะทูทางสังคมจึงปรากฏให้เห็นธรรมชาติในการทำให้เป็นพวกเดียวกัน จากความหลากหลายที่มีอยู่ภายในชุมชนมอญ โดยสรุปก็คือ ทูทางสังคมชาติพันธุ์เกิดภายในชุมชนที่ถูกท้าทายถึงอัตลักษณ์ทูทางสังคมในสำนึกรักถิ่นฐานและความรู้สึกผูกพันกับชุมชน จึงเป็นการสร้างอัตลักษณ์ทูทางสังคมที่เกิดขึ้นภายในบริบทเมือง

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้ ควรส่งเสริมพลังวัฒนธรรมใช้ขับเคลื่อนชุมชนมอญและส่งเสริมนโยบายทางสังคม ในด้านจิตสำนึกที่มีอยู่ในชุมชนมอญ ในการพัฒนาทูทางสังคมด้านระบบคิดที่ได้พัฒนาตัวตนที่เป็นอัตลักษณ์ในวิถีชีวิตที่มีความพอเพียง จึงควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ความรู้มิติทางความคิดของชุมชน ในทางปฏิบัติควรส่งเสริมการบริหารสังคม และการจัดสวัสดิการสังคมอย่างไม่เป็นทางการที่มีความเหมาะสมกับความต้องการของสมาชิก ในประเด็นที่ภาครัฐควรเคารพสิทธิในพื้นที่ดั้งเดิมของชุมชนในด้านนโยบายและการนำไปใช้ในทางปฏิบัติ และการใช้เครื่องมือหรือกลไกในช่องทางที่เหมาะสมกับชุมชน สำหรับผู้จะทำการศึกษาต่อไปควรเน้นความสำคัญที่การสร้างผู้นำพันธุ์ใหม่บนพื้นหลากหลายของวัฒนธรรม ความสัมพันธ์ และภาษาระหว่างคนกลุ่มน้อย รวมถึงความโปร่งใสของผู้นำ และชุมชนซึ่งสามารถตรวจสอบได้

Abstract

Social Capital and Urban Ethnicity the Case Study of the Mon in Bangkok, Thailand. This dissertation examines the development and current status of Social Capital and the creation of an Urban Ethnicity of the Mon community of Bangkok, Thailand. My qualitative field research was completed by theoretical sampling of 20 key informants, data collection from in-depth interviews, informal observation and the use of focus groups in certain places. The main purpose of this dissertation is to analyze the dynamic development of Social Capital in terms of the construction and deconstruction of Social Capital, the community management by the Urban Mon, and factors of social sustainability.

The Development of an Urban Mon Ethnicity at pre-modern period. The current Mon community descended from two main groups of settlers and this research focuses on those Mon groups and their community. The early Mon families created a uniquely Mon community. As a result the Social Capital of the Mon that developed is the focus of my case study – the role of the King, Religion and Family were the basis of the old Mon's value system for ethnicity and empowerment.

At the time of the early Mon communities, Mon–Chinese interactions continued. By the Pre-modern Period, the Mon communities had a completely Mon Identity; they spoke the Mon language and interacted exclusively with fellow Mon. However, many traditional Mon rice growers also assimilated into Thai society. Due to these opportunities, some Mon worked outside the Mon community in the greater Bangkok area and therefore subsequent generations had a variety of occupations and opportunities in Bangkok. However, all of the Mon continued to live in the Mon community, often in large homes with extended families, only leaving the community during the day to work and provide for the family.

The dynamic process of Social Capital development in an Urban Mon Ethnicity shows that the development of community in the modern Mon society was greatly influenced by the shared awareness of community identity. This reflects a kind of dynamic social capital process and is related to the community's beliefs and community

management practices. This system of social capital and social order ultimately empowers all members of the community. Social Capital is being maintained in this urban ethnic minority group although the urban Mon community faces greater pressures of assimilation than do the old Mon communities. Because of these pressures the Modern urban Mon Communities face different challenges in maintaining a strong Mon ethnicity. Internally, the social capital in the urban Mon ethnic community is built and maintained through uniquely Mon identity-based thinking. In the Post Modern Period (Post Structure), the communities ability to build Social Capital in an Urban Ethnic setting must resist National and state policy's influence.

Ethnic social capital provides social administration and social well-being in the Mon community. While some traditional Mon practices have been absorbed by the urban setting, social capital remains a defining aspect of the Mon identity. For example, maintaining the Mon traditions, including the Mon language, culture, beliefs, rituals and leaders, was historically a means toward high social capital in the traditional Mon community. In the modern urban Mon community characteristics of traditional society became less important. This is partially due to governmental, social, and public policy towards the Mon in Bangkok, which served to assist health, education, administration, and national traditions within the Mon community. As the Mon struggled to maintain their ethnic identity in a multicultural setting, the Mon community grew closer. This concept expresses the unified nature of the diverse Mon community. In conclusion, ethnic social capital builds a strong sense of identity and cohesion within urban ethnic communities with challenged identities.

In a few suggestions, cultural influence should be utilized to move the Mon community in the development project by collective consciousness. Through social capital cognition of the Mon community has developed a unique and self-sufficient way of life. To promote a community ways of thinking form divers provide the social administration and informal social welfare provided and operated by the members of community can respond to the real needs and culture of the community. In addition, another concern to the Mon way of life is the ownership cultural diversity. According to the government must understand given amount of time on community –based thinking.

Opinion leaders within the Mon community need to work with the government officials to examine the needs of the community and the existing knowledge accumulated by the Mon people by looking at the community via information, funds, and technology, and should participate in the promotion of diversity community capacity building, to support the new strain of community leader should focus on the diversity of cultures, relationships, and languages among the minority groups. In addition, transparency in the community must be included.